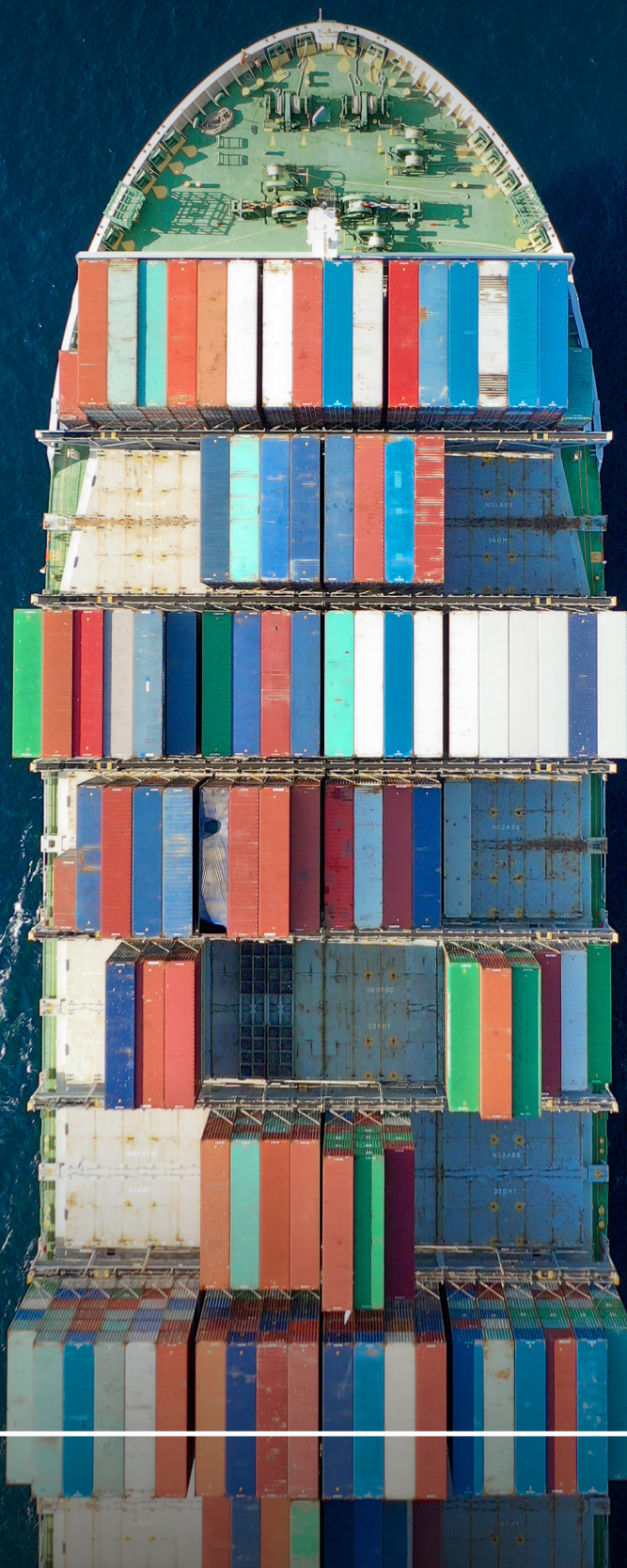

Danmarks globale klimaaftryk

Forord

Hvilken forskel gør det, at vi som et lille land gør os enorme anstrengelser for at blive mere bæredygtige? Vi tegner os jo alligevel kun for 0,1 pct. af de globale CO₂e-udledninger. Og hvad nytter det overhovedet, hvis jeg lægger kikærter og ikke kød i indkøbsvognen en tilfældig onsdag eftermiddag?

Det var netop dilemmaet, da jeg for nylig interviewede en af mine yndlingsforfattere, amerikaneren Jonathan Safran Foer. I sin seneste bog "Vi er vejret – at redde planeten begynder ved morgenmaden" argumenterer han for, at selv små valg kan have stor effekt. At alle vores valg sætter aftryk.

Årets Global Afrapportering sætter fokus på netop Danmarks og danskernes klimaaftryk i verden. Og tallene giver indblik i nuancerne: På den ene side belaster vores forbrug klimaet langt ud over egne landegrænser. På den anden side er dansk eksport af grønne teknologier med til at banke de globale udledninger ned og vores energisamarbejder, klimabistand og klimadiplomati understøtter grøn omstilling over hele verden.

Vi sætter, på godt og ondt, klimaaftryk på verden. Og på den baggrund viser årets afrapportering, hvorfor det nytter at gøre noget. Uagtet om man er et lille land, en dansk virksomhed eller en forbruger i Netto en onsdag eftermiddag.

Som et lille **land** nytter det, at vi de seneste 2,5 år har indgået over 50 grønne aftaler og investeret over 90 milliarder i den grønne omstilling. Aftaler om biler, energiøer, energieffektivisering af boliger, grønne brændstoffer, biogas, forskning, landbrug og lagring af CO₂. Én efter én har aftalerne taget en bid af de danske udledninger, men vores nationale anstrengelser har også betydning for resten af verden.

Vores ambitiøse klimalov, 70 pct.-målet og hver enkelt konkret aftale, vi indgår, viser verden, at et bæredygtigt samfund er muligt og attraktivt. Vi skal lede ved eksemplets magt. Det stærke eksempel giver Danmark en grøn stemme i verden. En stemme vi aktivt bruger til at få resten af verdens ambitioner op. Den indsats har nok aldrig været vigtigere. For med krigen i Ukraine er den globale klimakamp også blevet en kamp for uafhængighed og frihed.

Vi går foran. Og vi vil have flere med. Derfor samarbejder Danmark med 19 lande om helt konkret at få omstillet deres samfund. Tilsammen tegner det sig for 60 pct. af de globale CO₂-udledninger. Fra Kina, over Kenya til USA og Vietnam er vi i gang. For blot at nævne et par eksempler på de steder, hvor danske eksperter hjælper med energiplanlægning og opførsel af vedvarende energi. Jeg oplevede selv i Indien, hvor afgørende det danske samarbejde med lokale myndigheder er, når det kommer til at høste landets store vindressourcer. Her er målet at bygge havvind, der kan spare verden for 47 mio. ton CO₂ årligt. Det svarer til hele 75 pct. af Danmarks forbrugsbaserede CO₂-udledninger. Et lille land *kan* gøre en stor forskel.

Og som **virksomhed** i Danmark betaler det sig at bringe grønne løsninger ud i verden. Global Afrapportering viser, at danske virksomheder i 2021 eksporterede grønne energiteknologier for 65 mia. kr. og grønne miljøteknologier for 20 mia. kr. Og teknologierne kan over deres levetid reducere de globale CO₂-udledningerne med potentielt 119-215 mio. ton CO₂e. Det skal vi have endnu mere af.

Regeringen har allerede et tæt samarbejde med det danske erhvervsliv gennem 14 klimapartnerskaber. Det skal fortsætte – og samtidig skal vi rette blikket mod omverdenen. Vi skal accelerere den grønne eksport. Vi skal presse på for mere handling. Vi skal sammen styrke klimadiplomati. For danske virksomheder har med deres stærke førerposition en afgørende mulighed for at påvirke alt fra brancheorganisationer til topmøder som COP27 og landes ambitionsniveauer.

Vores valg som nation, virksomhedernes valg – begge sætter store klimaaftryk. Men det gør, de valg vi træffer som **forbrugere** også. Vores globale aftryk påvirkes i sidste ende også af, om vi hver især tager bilen eller cyklen til jobbet, og hvad vi putter i indkøbskurven. For det er særligt på de to områder - transport og fødevarer - at vi danskere udleder meget CO₂e. Det danske forbrugsbaserede aftryk er 11 ton CO₂e pr. indbygger – og det er højt.

Jeg foreslår ikke, at vi alle skal stoppe med at spise kød eller forsage flyrejser i al fremtid. Det ville jeg selv, og mange andre danskere have svært ved at efterleve. Men der er meget handlerum mellem at gøre alt og gøre intet. Flyene skal være grønne, og vores fødevareproduktion skal være langt mere klimavenlig. Men samtidig kan de små ting, vi gør i hverdagen, i sidste ende få en stor betydning. Det kan lyde trivielt, men klimaaftrykket falder, hvis der kun er kød på aftenmenuen 3 gange om ugen. Eller hvis du tager cyklen eller offentlig transport til arbejdet frem for bilen.

Som Foer beskriver så rigtigt i sin bog, så skal vores valg som individer ikke måles op mod den uopnåelige perfektion, men snarere op imod, hvorvidt vi intet gør. Klimaet kan ikke reddes alene ved ændrede forbrugsvalg, men kan omvendt heller ikke reddes uden.

De kommende sider gennemgår resultater fra den samlede afrapportering og beskriver regeringens initiativer for at reducere Danmarks globale klimaaftryk. Du kan læse den fulde rapport [her](#), og du kan høre min samtale med Jonathan Safran Foer [her](#).

God læselyst

Dan Jørgensen

Danmarks globale klimaaftryk

Når Danmarks klimaaftryk måles, tager man som oftest udgangspunkt i de territoriale drivhusgasudledninger. Det er den måde, som er aftalt i de globale klimaforhandlinger. Det betyder, at alle lande skal rapportere de udledninger, der finder sted inden for landets grænser. Det sikrer sammenlignelighed på tværs af verdens lande og på den måde undgår man dobbelttælling. Danmark påvirker imidlertid en række udledninger, der opstår uden for landets grænser. Disse udledninger er ikke omfattet af danske klimamål.

Global Afrapportering belyser Danmarks globale klimaaftryk og viser, hvordan vores forbrug og samhandel bidrager til de globale udledninger. Afrapporteringen kortlægger også, hvordan Danmark arbejder for at reducere det globale aftryk gennem indsatser på en række centrale områder. Herunder støtter Danmark andre landes omstilling gennem klimadiplomati, myndighedssamarbejde og klimafinansiering, som bidrager til at reducere de globale udledninger.

Danmark påvirker generelt de globale udledninger gennem international handel både ved:

- Forbrug af varer
- Import og eksport af varer.

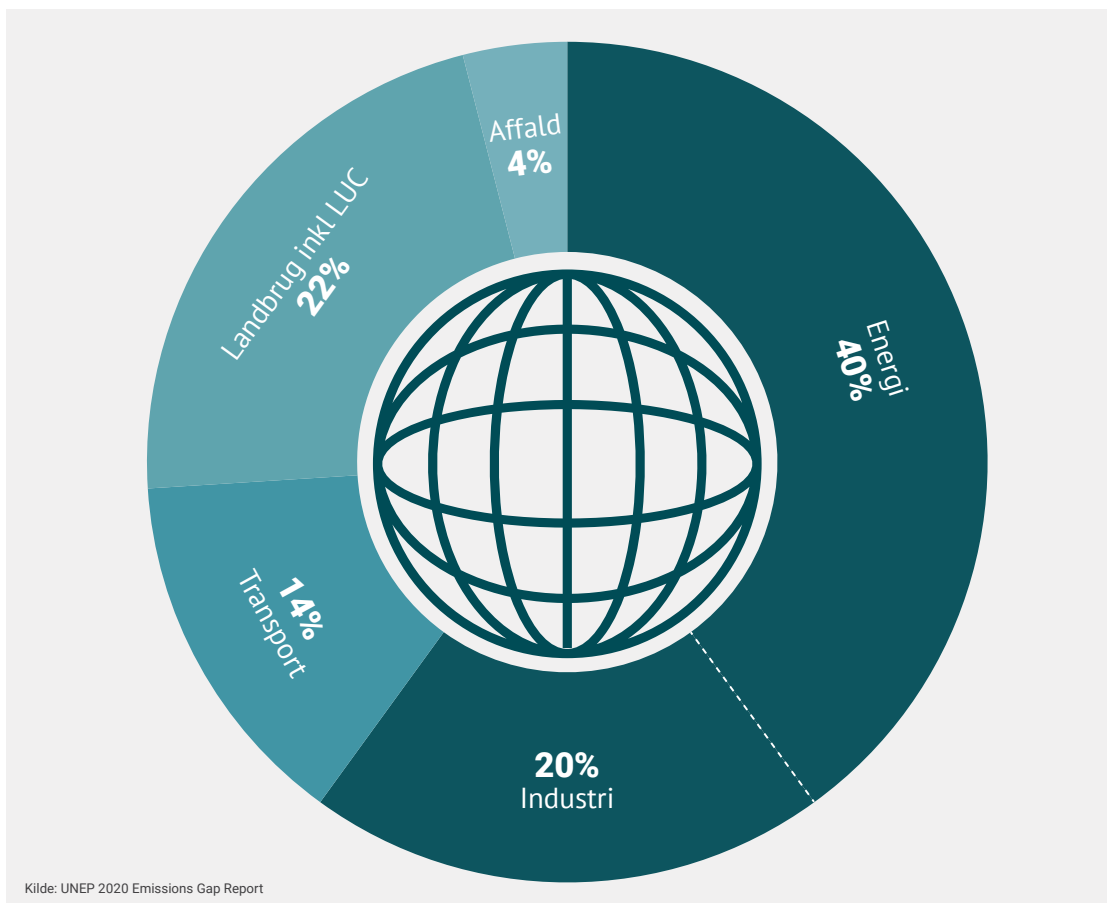
Hvis vi ser på hele verdens CO₂e udledninger kommer 96 pct. af alle drivhusgasser fra energi og industrien, transport, land brug og ændringer i arealanvendelse.

Denne pjece fokuserer derfor netop på det danske bidrag inden for disse tre områder og er derfor opdelt i:

- Energi og industri
- Landbrug inkl. ændringer i arealanvendelse (LUC)
- Transport

Figur 1

Verdens globale drivhusgasudledninger 2019

Danmark tager ansvar for de globale udledninger

	Udfordring	Fremskridt	Initiativer
Forbrug 	63 mio. ton CO₂e ekskl. ændringer i arealanvendelse og skovbrug (11 ton pr. indbygger) Ændringer i arealanvendelse: 1,9 eller 5,2 mio. ton CO₂e (0,3 eller 0,9 pr. indbygger)	Drivhusgasintensiteten for dansk forbrug er halveret siden 1990.	Klimavenlige valg i hverdagen Handlingsplanen for plantebaserede fødevarer Strategi for grønne offentlige indkøb
Import og Eksport 	Import: 97 mio. ton CO₂e Eksport: 119 mio. ton CO₂e	Dansk import og eksport er blevet mindre drivhusgasintensiv siden 2010. Dansk eksport af grøn miljø- og energiteknologi kan potentielt give store reduktioner i modtagerlandene – 5-8 mio. ton på ét år og 119-215 mio. ton over hele eksportproduktets levetid (op til 40 år).	Klimapartnerskabernes globale arbejde EU's taksonomi om bæredygtige investeringer, direktiv om bæredygtighedsrapportering (CSRD), samt grænsetilpasningsmekanismer (CBAM)
Energi 	Elhandel: 0,6 mio. ton CO₂ i udlandet Energi udgør 40 pct. af de globale drivhusgas-udledninger.	Det danske globale myndighedssamarbejde hjælper store globale udlederlande med at reducere deres klima-aftryk. Fx understøtter projekter i Indien og Indonesien potentielt reduktioner på hhv. 47 og 50 mio. ton CO₂e årligt.	BOGA og stop for fossile investeringer i udlandet Plan for at Danmark kan blive nettoeksportør af grøn energi
Landbrug og LUC 	Import af soja: ca. 4 mio. ton CO₂e	En stigende del af den danske import af soja er enten certificeret eller kompenseret via køb af kreditter for afskovningsfri produktion. Andelen er steget fra 14 pct i 2019 til 45 pct i 2021.	Handlingsplan mod afskovning Strategi for grønne proteiner
Transport 	Flyrejser til og fra Danmark: 6 mio. ton CO₂e Danske skibe i udlandet: 35 mio. ton CO₂e	Som verdens 6. største skibsfartsnation er Danmark i en unik position i forhold til at reducere udledningerne i søfarten.	Udspil til Bæredygtige brændstoffer i vejtransporten og søfarten (2023) Aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer (PtX-strategi) En række EU-initiativer bl.a.: CO₂-fortrængningskrav for skibsfarten og iblandingskrav for luftfarten

Forbrug

Danskerne har et højt klimaaftryk, men det er faldet ift. 1990

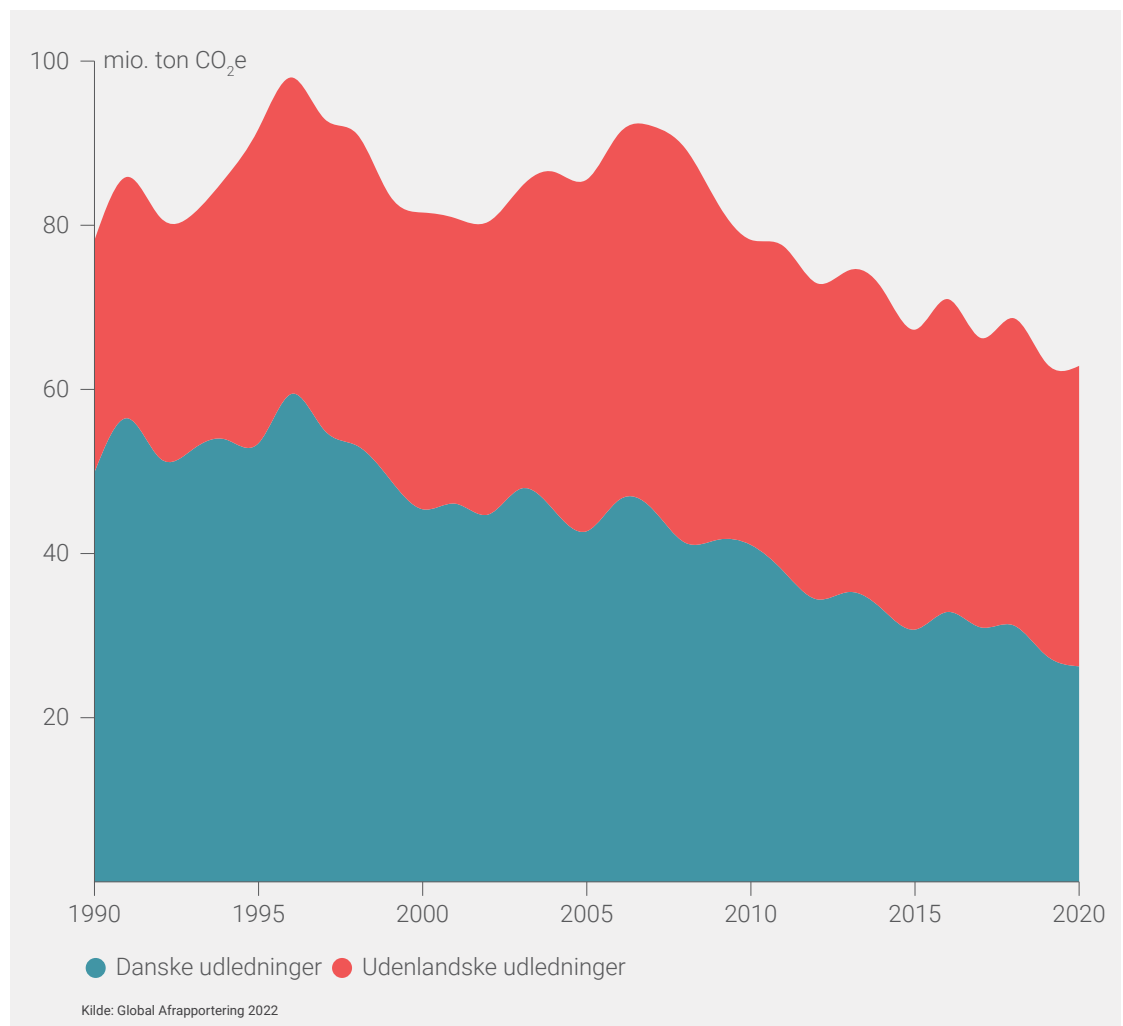
Dansk forbrug udleder 63 mio. ton drivhusgasser

For vi lever i et rigt land med en høj levestandard, har vi, ikke overraskende, et stort klimaaftryk i verden. Det danske forbrug udledte i 2020 **63 mio. ton CO₂e** på globalt plan. Det svarer til ca. **11 ton** pr. indbygger. Udledningerne stammer både fra energiforbrug i produktionen og transport af varer. I modsætning til andre opgørelser i Global Afrapportering dækker dette tal både over de udledninger, der sker inden for landets grænser og uden for. Det gør man for at få et samlet tal for alle forbrugsbaserede udledninger.

Foruden de 63 mio. ton CO₂e bliver stadig mere af klodens skov fældet, for bl.a. at kunne udvide landbrugsproduktionen. Disse udledninger medregnes ikke i det forbrugsbaserede klimaaftryk, da opgørelsesmetoden ikke er lige så sikker. Den afskovning, der skyldes dansk forbrug, udleder **1,9 eller 5,2 mio. ton CO₂e** afhængig af opgørelsesmetode. Det svarer til, at hver dansker udleder *yderligere* **0,3 eller 0,9 ton CO₂e** pga. global afskovning.

Figur 2

Danmarks forbrugsbaserede klimaaftryk fordelt på danske og udenlandske udledninger

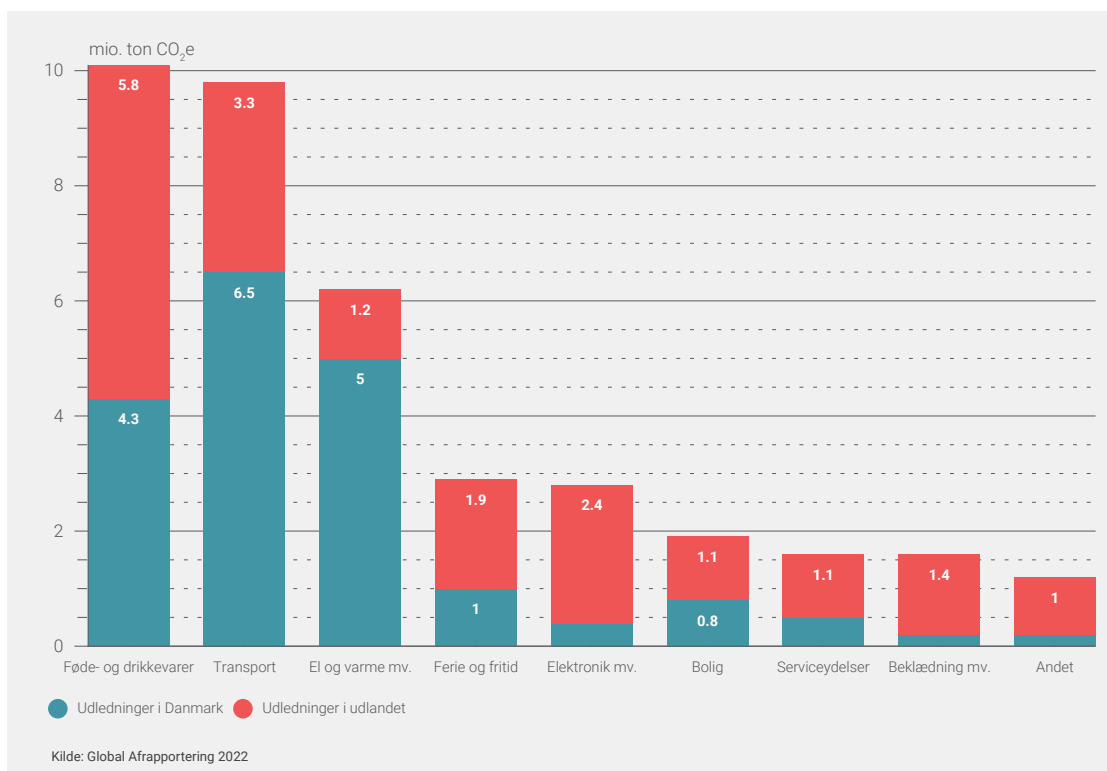

Husholdningernes forbrug efterlader et stort klimaaftryk

Det er særligt husholdningerne, der efterlader et stort klimaaftryk. Faktisk tegner de sig for 60 pct af vores forbrug, hvor danskernes fødevarerforbrug og transportvaner udgør de største bidrag til udledningerne. Den enkelte danskers privatforbrug af fødevarer udleder ca. **1 ton CO₂e** i udlandet og **0,7 ton CO₂e** i Danmark. Og fordi dansk landbrug er en del af det globale marked, kan dansk producerede fødevarer også føre til udledninger i udlandet. Særligt kødproduktion og anden animalsk produktion medfører udledninger.

Danske husholdningers transport udleder ca. **1,7 ton** per indbygger. Størstedelen af disse udledninger bliver udledt i Danmark fra fx privat billisme. Produktion af nye biler bidrager desuden til udledninger udenfor Danmarks grænser.

Figur 3
Udledninger ved
husholdningernes
forbrug af varer,
forbrugskategorier

For hver krones forbrug udledes halvt så meget CO₂e som i 1990

Danmark har gennemført en historisk grøn omstilling af vores produktion. Når vores produktion bliver grønnere bliver vores forbrugsbaserede klimaaftryk også mindre. Siden 1990 er udledningerne faktisk faldet med 20 pct. Og udledningerne er ovenikøbet faldet trods, at det danske forbrug er steget. For hver krone brugt i 2020 udledes kun halvt så mange drivhusgasser som i 1990.

Boks 1:

Udvalgte politiske indsatser

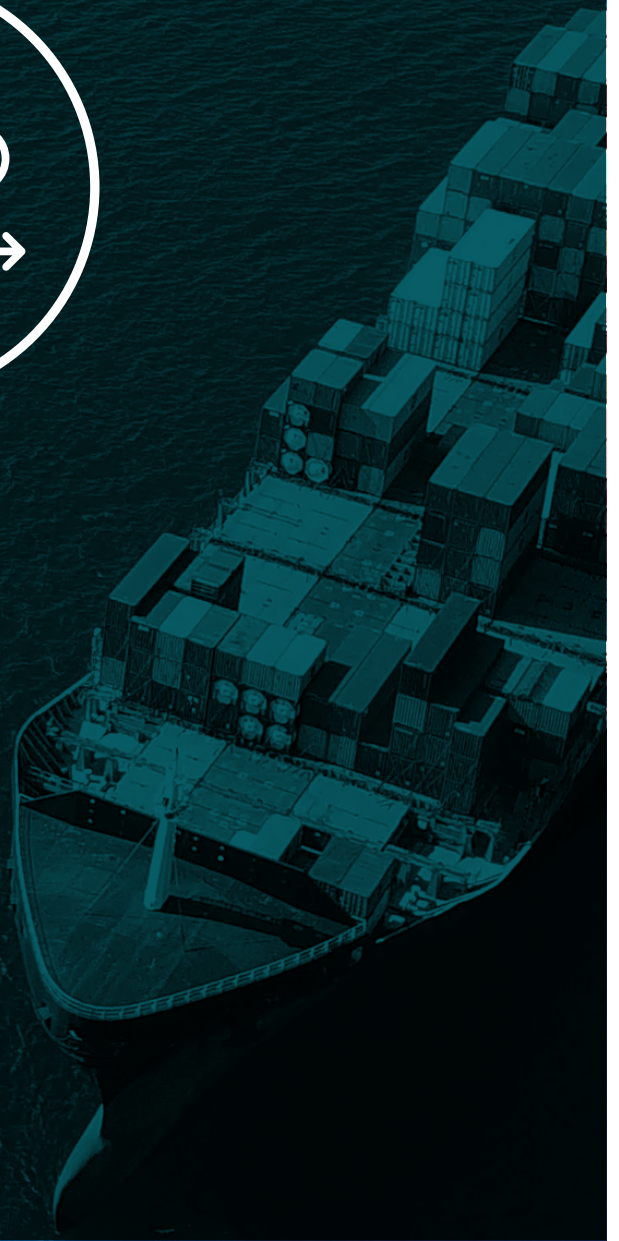
Selvom der udledes færre drivhusgasser pr. krone, er der stadig behov for at adressere danskeres forbrugs slid på klimaet. Derfor vil regeringen i 2022 præsentere udspil til **Klimavenlige valg i hverdagen**, som samler indsatser over for borgere, virksomheder og det offentlige.

En af de centrale udfordringer ift. klimavenlig adfærd er adgang til data om ens eget klimaaftryk. Udspillet indeholder bl.a. en simpel forbrugerrettet klimaaftryksberegner, som kan hjælpe borgere med at få viden om deres klimaaftryk og overveje deres adfærd i lyset heraf. På samme måde er de officielle kostråd blevet opdateret, så de nu ikke kun guider danskerne til et sundere valg, men også til et mere klimavenligt valg.

Regeringen har også sat fuldt ind på den grønne omstilling af transportsektoren, eksempelvis gennem grøn omstilling af flytrafikken, en aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer (PtX-strategi) og et kommende udspil til Bæredygtige brændstoffer i vejtransporten.

Desuden har regeringen med *aftale om grøn omstilling af dansk landbrug* aftalt, at udarbejde **strategi for grønne proteiner**, og **handlingsplan for plantebaserede fødevarer**. Begge dele forventes, at reducere klimaaftrykket fra danskernes forbrug af fødevarer. Endeligt har regeringen netop besluttet, at Danmark som det første land i verden, skal have et statskontrolleret klimamærke for fødevarer.

Import og eksport

Virksomheder har indflydelse på væsentlige udledninger gennem deres værdikæder

Danmark er en lille åben økonomi, der er afhængig af handel med omverdenen. Når Danmark eksporterer og importerer varer, så udleder det drivhusgasser uden for landets grænser.

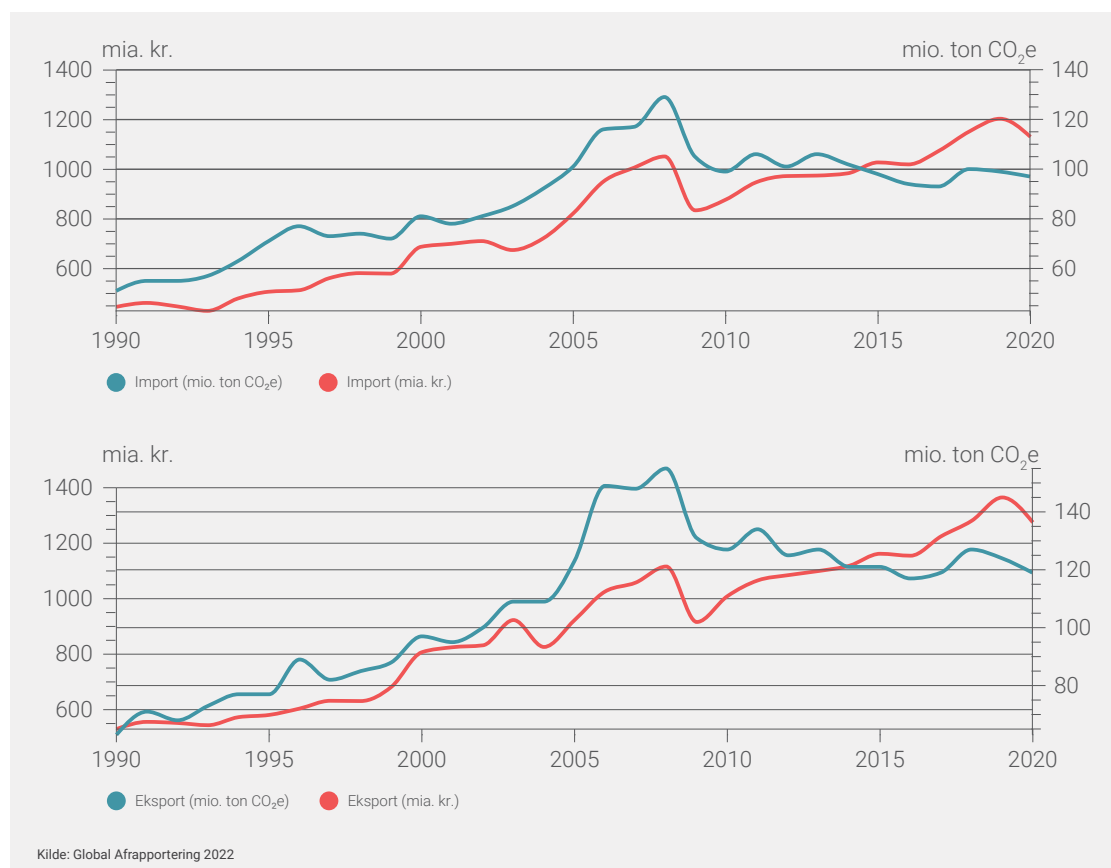
I 2020 var udledningen knyttet til dansk import på **97 mio. ton CO₂e**. Det er ca. 50 pct højere end vores forbrugsbaserede klimaaftryk. Størstedelen af disse udledninger kommer fra varer, der forbruges i udlandet (ca. 60 pct). Det vil sige, at de eksporteres videre ud af Danmark. Den resterende del forbruges i Danmark og er en del af Danmarks forbrugsbaserede klimaaftryk.

Udledningerne fra dansk eksport var **119 mio. ton CO₂e** i 2020. Heraf står skibsfart for knap halvdelen af de samlede udledninger. Når eksporten af skibsfart for Danmark er høj skyldes det, at danske rederier spiller en stor rolle i fragten af varer på verdenshavene.

Dansk handel er blevet mindre klimabelastende

Selvom danske virksomheders internationale aktiviteter udleder drivhusgasser, så er det faktisk lykkedes at få udledningerne til at falde i takt med, at vi har fået mere handel. Udledningerne fra importen og eksporten har været faldende siden 2010, mens værdien har været støt stigende. Siden 2010 er det derfor lykkedes danske virksomheder, at sænke deres klimabelastning pr. krone.

Figur 4
Udledninger og værdi af den samlede danske import og eksport, 1990-2020

Dansk eksport accelerer den grønne omstilling i udlandet

Danmark eksporterer i store mængder grøn energiteknologi og grøn miljøteknologi, som kun har været stigende siden 2010. I 2021 eksporterede Danmark for knap 20 mia. kr. grøn miljøteknologi og 65 mia. kr. grøn energiteknologi, hvilket svarer til hhv. 2 og 8 pct af den samlede danske vareeksport.

Den eksporterede energiteknologi fra 2021 har potentiale til, at reducere de globale udledninger med **5-8 mio. ton CO₂** alene på ét år. Løsningerne har dog en relativt lang levetid. Et fjernvarmeanlæg vil fx typisk fungere i 40 år. Grøn teknologi kan derfor give CO₂-reduktioner i mange år. Hen over teknologiernes levetid kan dansk teknologiekseport potentielt reducere med **119-215 mio. ton CO₂**, der groft sat svarer til 2-3 gange Danmarks eget forbrugsbaserede aftryk i 2020.

Boks 2

Stort klimaengagement fra dansk erhvervsliv

Dansk erhvervsliv har vist et stort engagement både ift. at reducere deres direkte og indirekte udledninger, men også ift. at hjælpe andre lande med at reducere deres klimaaftryk gennem eksport af grønne løsninger.

Regeringen har nedsat **14 klimapartnerskaber**, der alle har iværksat initiativer og målsætninger, som skal reducere deres klimaaftryk. I alt er de kommet med over 400 anbefalinger til regeringen og erhvervslivet, som skal forbedre rammerne for at virksomhederne kan handle klimavenligt. Der er fulgt op på anbefalingerne fra partnerskaberne i en række aftaler, som regeringen og brede flertal i Folketinget har indgået i de seneste år.

Boks 3

Klimapartnerskaber med global grøn rækkevide

Partnerskabernes vigtige arbejde skal også bringes i spil globalt. Det danske erhvervsliv har et stort ansvar for at reducere de udledninger vores internationale handel medfører. Og samtidig er vores erhvervsliv i en superliga, når det kommer til grøn teknologiekseport og har mulighed for at påvirke andre lande, brancheorganisationer og internationale topmøder i en mere ambitiøs retning. Det har affødt store gevinster, at erhvervslivet og staten har samarbejdet, og fortsætter med at samarbejde, om de nationale klimamål. Men der er tilsvarende stort potentiale i at vende blikket mod omverdenen. Regeringen vil arbejde med klimapartnerskaberne om bl.a. at

- Nedbringe klimaaftryk som følge af den danske handel
- Accelerere eksporten af grøn teknologi
- Styrke den danske klimadiplomatiske indsats
- Understøtte udviklingslande til en mere bæredygtig økonomi
- Sikre højere globale klimaambitioner inden for specifikke sektorer

Energi

Danske erfaringer med grøn omstilling kan bruges i resten af verden

Danmark importerer i dag mere el, end vi eksporterer til udlandet.

Danmark er en del af et globalt energimarked. Vi har stærke elforbindelser til udlandet, som anvendes til elimport og -eksport, hvilket er afgørende for at sikre balancen mellem forsyning og forbrug – både i Danmark og udlandet.

Da noget el i udlandet fortsat produceres fossilt, giver vores elhandel anledning til, at udlandets udledninger i 2020 steg med ca. **0,6 mio. ton CO₂**. Danmark importerer dog fortrinsvis grøn strøm fra udlandet. Den grønne strøm vi eksporterer gør, at andre lande udleder mindre CO₂.

Træbiomassen i vores energiproduktion skal være bæredygtig

Biomasse er en vigtig brik i Danmarks forsyningssikkerhed. Forbruget af biomasse har dog en klimaeffekt. Når trærester forbrændes i stedet for fx at rådne fremrykkes en drivhusgasudledning, der alligevel ville have fundet sted. Afbrænding af biomasse øger derfor koncentrationen af CO₂ i atmosfæren midlertidigt. Effekten falder over tid i takt med, at drivhusgasserne alligevel ville være blevet udledt. Effekten af et års forbrug falder ikke helt til nul, da nogle udledninger fra fx proces og fragt ikke ellers ville have fundet sted. I modsætning til biomasse falder CO₂-indholdet i atmosfæren fra fossile brændsler ikke over en 100-årig periode.

Boks 4

Udvalgte politiske indsatser inden for energi

Regeringen har taget en række skridt for at øge mængden af grøn strøm uden for landets grænser. Senest har regeringen præsenteret **Danmark kan mere II**, der skal gøre Danmark uafhængig af russisk gas. Det omfatter bl.a. en plan for en markant udbygning med vedvarende energi, der skal sikre at Danmark kan blive nettoeksportør af grøn energi og igangsættelse af yderligere forberedelse af nye energigør i Nordsøen. Herudover vil Danmark gå foran og arbejde for et stærkt regionalt og europæisk samarbejde i Nordsøen og i Østersøen om at forsyne EU med grøn energi.

Derudover har Danmark med aftale om **stop for olieudvinding i Nordsøen**, og oprettelse af **Beyond Oil and Gas Alliance (BOGA)** taget internationalt lederskab for udfasning af fossile energikilder. Regeringen besluttede endvidere i 2021 at **stoppe offentlig finansiering og eksportfremme til fossile brændsler** i energisektoren i udlandet. Derudover vil man med oprettelsen af **Global Offshore Wind Alliance (GOWA)** fremme dansk lederskab for vedvarende energi internationalt.

Det er vigtigt, at den biomasse vi bruger er så bæredygtig som muligt. Det vurderes, at mindst 95 pct. af den træbiomasse, vi brugte i den kollektive forsyning i 2020, er rester fra træer, der alligevel ville være blevet fældet og at vores forbrug af biomasse ikke fører til afskovning. Kravene til træbiomasse er desuden skærpet fra 30. juni 2021 jf. aftale om bæredygtighedskrav til træbiomasse til energi, hvilket bl.a. betyder at der ikke i Danmark må bruges biomasse fra lande, hvis skove er i tilbagegang, medmindre det kommer fra bæredygtigt forvaltede skove, eller der er tale om restprodukter.

For at sikre, at biomasseforbruget også i fremtiden balanceres på en bæredygtig måde under hensyntagen til bl.a. klima og biodiversitet, har Europa-Kommissionen forslået, at skærpe bæredygtighedskravene til biomasse til energiformål yderligere. Regeringen støtter Kommissionens forslag og arbejder for yderligere skærper i forhandlingerne.

Danmark trækker verden med på omstilling af energisektoren

Energi-relaterede udledninger står for langt størstedelen af de globale udledninger. I Danmark har vi en relativt stor andel af grøn strøm. Vi bliver dog alligevel en del af de globale energiudledninger, når vi forbruger eller importerer varer, der er produceret i lande, der primært benytter sig af kul, olie eller gas.

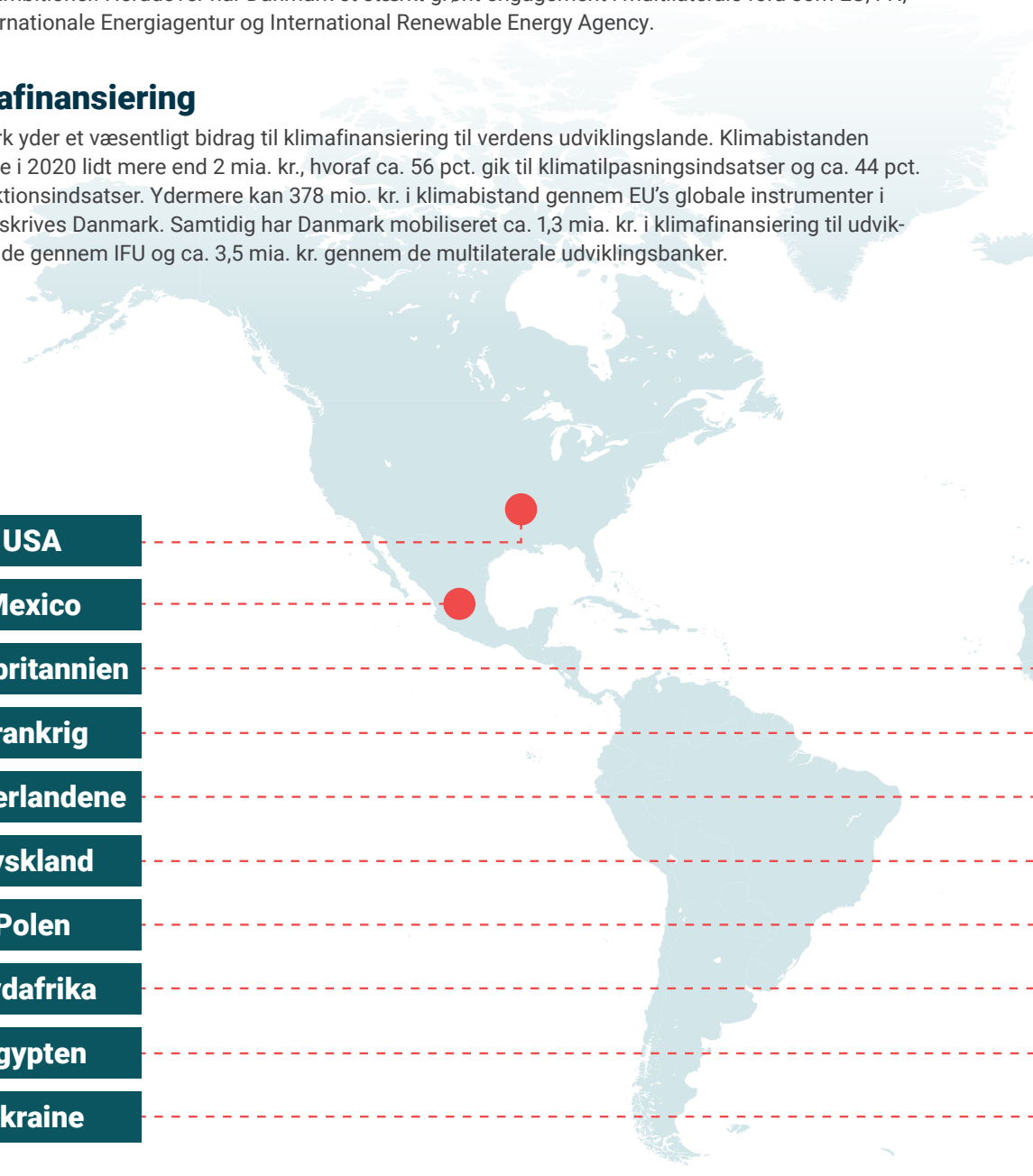
Derfor er det en væsentlig prioritet for Danmark at bidrage til andre landes grønne energiomstilling. Det sker især igennem myndighedssamarbejder med 19 partnerlande, der tilsammen tæller mere end 50 pct af verdens befolkning og står for mere end 60 pct af de globale CO₂-udledninger. Fx kan tiltag i Indien og Indonesien potentielt reducere globale udledninger med hhv. 47 og 50 mio. ton CO₂ årligt.

Danmark som en global grøn stemme

Gennem den klimadiplomatiske indsats præger Danmark lande og ikke-statslige aktører til at forpligte sig til ambitiøse målsætninger, der bidrager til at begrænse den globale temperaturstigning. Danmark havde en væsentlig indflydelse på COP26s slutresultat og fik tildelt en vigtig rolle som facilitator i et af forhandlingernes vigtigste spor om reduktioner af udledningerne. Tilsvarende bruger Danmark mange kræfter på at påvirke andre landes myndigheder til at opskalere deres grønne transition og fastsætte højere ambitioner. Herudover har Danmark et stærkt grønt engagement i multilaterale fora som EU, FN, det Internationale Energiagentur og International Renewable Energy Agency.

Klimafinansiering

Danmark yder et væsentligt bidrag til klimafinansiering til verdens udviklingslande. Klimabistanden udgjorde i 2020 lidt mere end 2 mia. kr., hvoraf ca. 56 pct. gik til klimatilpasningsindsatser og ca. 44 pct. til reduktionsindsatser. Ydermere kan 378 mio. kr. i klimabistand gennem EU's globale instrumenter i 2020 tilskrives Danmark. Samtidig har Danmark mobiliseret ca. 1,3 mia. kr. i klimafinansiering til udviklingslande gennem IFU og ca. 3,5 mia. kr. gennem de multilaterale udviklingsbanker.

USA
Mexico
Storbritannien
Frankrig
Nederlandene
Tyskland
Polen
Sydafrika
Egypten
Ukraine

Boks 5

Nyt virtuelt havvindcenter skal understøtte Indiens realisering af mål om 30 GW havvind i 2030

Hver femte indbygger på jordkloden bor i Indien, og landet er verdens tredjestørste forbruger af energi. Indien er samtidig verdens tredjestørste udleder af CO₂. For at understøtte Indiens ambitiøse klimamål, lancerede Energistyrelsen og det indiske Ministry of New and Renewable Energy i september 2021 et fælles virtuelt videnscenter for havvind. Centeret skal trække på årtiers danske erfaringer på området og understøtte, at Indien indfrier sit 2030-mål. Hvis Indien indfrier deres ambition om 30 GW havvind i 2030, er der potentiale for at undgå CO₂-udledninger svarende til 47 mio. ton CO₂ årligt.

Boks 6

Det dansk-indonesiske samarbejde viser vejen til at indfri Indonesiens klimamål

Indonesien er en af verdens største CO₂-udledere. Landet har store nationale ressourcer inden for vedvarende energi, men i de seneste fem år er andelen af vedvarende energi dog stagneret.

Det dansk-indonesiske samarbejde har derfor haft fokus på, hvordan der opnås en højere andel af vedvarende energi.

Hvis Indonesiens 2025-mål om 23 pct. vedvarende energi indfries, vil det kunne resultere i en reduktion af CO₂-udledninger på 50 mio. ton årligt. Det svarer til mere end 1,5 gange Danmarks CO₂-udledning fra energiforbruget.

Landbrug

Danske indsatser kan medvirke til bæredygtig arealanvendelse globalt

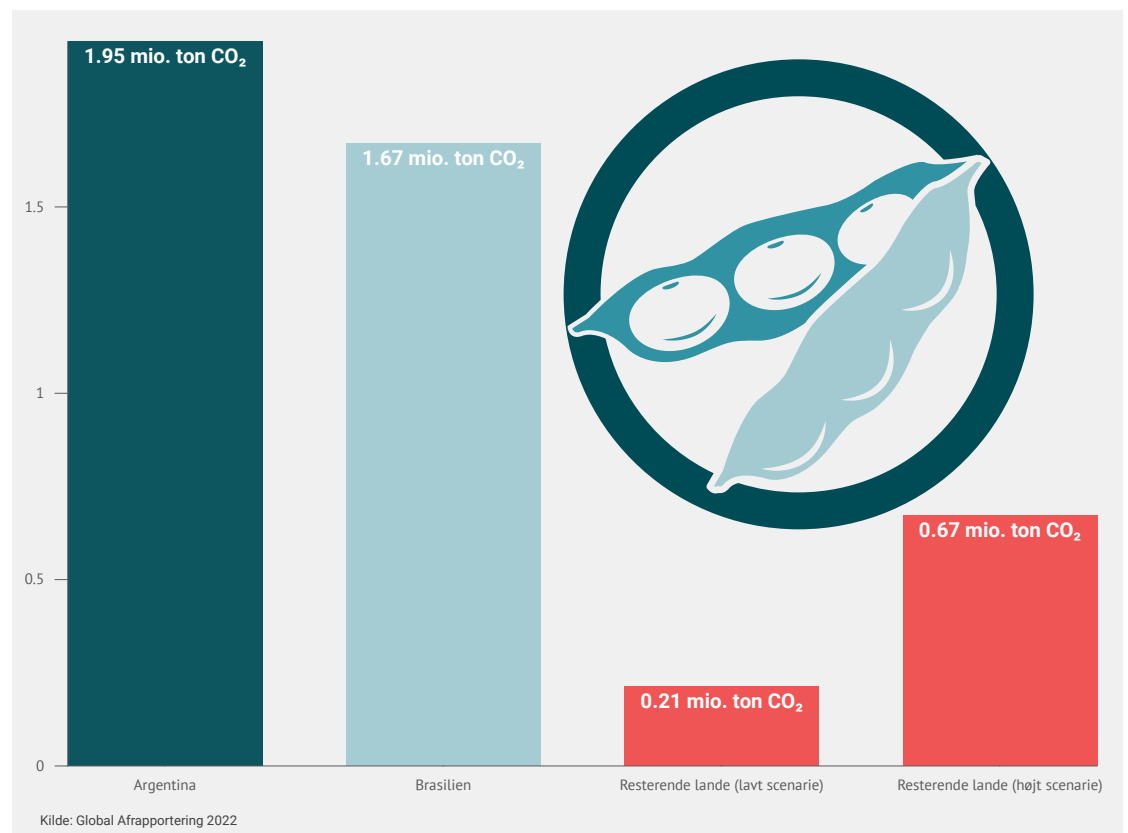
Ændringer i arealanvendelse, især i form af afskovning, er en væsentlig kilde til menneskeskabte drivhusgasudledninger. Produktion af fx landbrugsvarer påvirker den globale arealanvendelse, og dermed hvor meget kulstof der bindes og frigives fra skove og øvrige arealer. Dansk fødevareproduktion fører særligt til ændringer i arealanvendelsen og medfører øget udledning af drivhusgasser på globalt plan. Bl.a. gennem deres import af foder.

Landbruget importerer soja til den animalske produktion

Den sojaskrå Danmark importerer udleder ca. **4 mio. ton CO₂e**. Importen kan særligt føre til direkte ændringer i arealanvendelse i Argentina og Brasilien.

En stigende del af den danske import af soja er enten certificeret eller kompenseret via køb af kreditter for afskovningsfri produktion. Andelen er steget fra 14 pct i 2019 til 45 pct i 2021.

Figur 7
Udledninger fra dansk sojaimport, 2020

Boks 7

**Udvalgte politiske
initiativer mod
afskovning**

Dansk landbrug har gennem vores globale forsyningskæder en mulighed for, at påvirke, at produktion af soja i Sydamerika bliver afskovningsfri, hvilket kan medvirke til at reducere de globale udledninger af drivhusgasser. **Dansk Alliance for Ansvarlig Soja** består af virksomheder og brancheorganisationer indenfor detailhandlen, fødevareproducenter og foderproducenter, samt NGOer, fagforening og ministerier. Virksomhederne i alliancen forpligter sig til, at udarbejde en handlingsplan og årlig afrapportering.

Regeringen arbejder også for, at den globale produktion af soja og palmeolie skal være afskovningsfri og dermed mere klimavenlig.

Regeringens **handlingsplan mod afskovning** samler en række initiativer, der skal understøtte, at Danmark og danske aktører anvender 100 pct. ansvarlige og afskovningsfri importerede landbrugsråvarer senest i 2025.

Endvidere indeholder aftale om grøn omstilling af landbruget initiativer, som kan reducere efterspørgsel efter soja. **Handlingsplan for plantebaserede fødevarer** forventes at resultere i en omlægning til en mere plantebaseret fødevareproduktion, især baseret på råvarer dyrket i Danmark, og et mere plantebaseret fødevarerforbrug. Dertil vil regeringen som opfølgning på aftalen præsentere en **strategi for grønne proteiner til dyr og mennesker**. Nye grønne proteiner vil i et vist omfang kunne erstatte nuværende foderproteiner, så som soja.

Regeringen arbejder internationalt fx gennem Amsterdam partnerskabet, der samler ni europæiske lande om at fremme ansvarlige og afskovningsfri værdikæder for landbrugsvarer.

Transport

Danmark kan gå forrest for at reducere udledninger i international sø- og luftfart

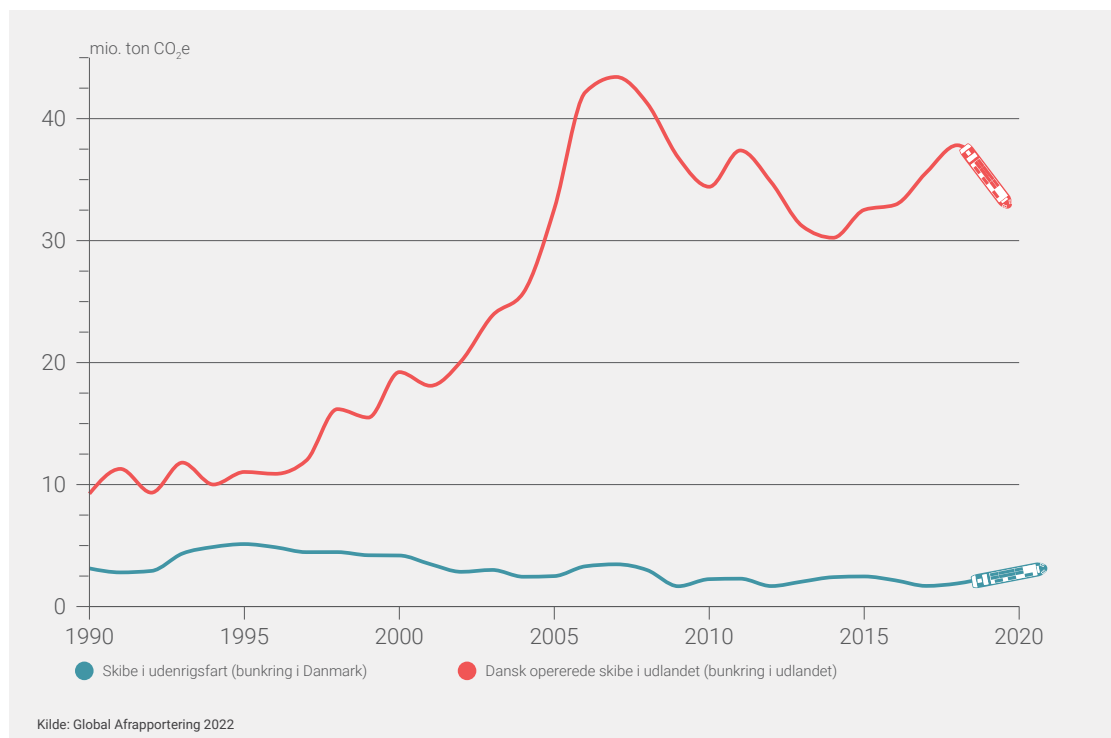
Den internationale transport, som fragter varer og mennesker på tværs af landegrænser, står for en væsentlig del af de globale udledninger og indregnes ikke normalt i de forskellige landes territoriale udledninger.

Danmark er verdens 6. største søfartsnation målt som operatør og kan derfor spille en væsentlig rolle i omstillingen af den internationale søfart.

Danske skibe i udlandet har stabile udledninger trods vækst

Danske skibe, der opererer i udlandet, bidrog med ca. **35 mio. ton CO₂e** til de globale udledninger i 2019. Udledningerne har været relativt stabile siden 2009 på trods af betydelig vækst i de internationale fragtmængder, hvilket skyldes bedre udnyttelse af skibene, optimering af fart, operationer og ruter, nye design og teknologier samt større og mere effektive skibe.

Figur 8
Udledninger fra
søfart 1990-2019

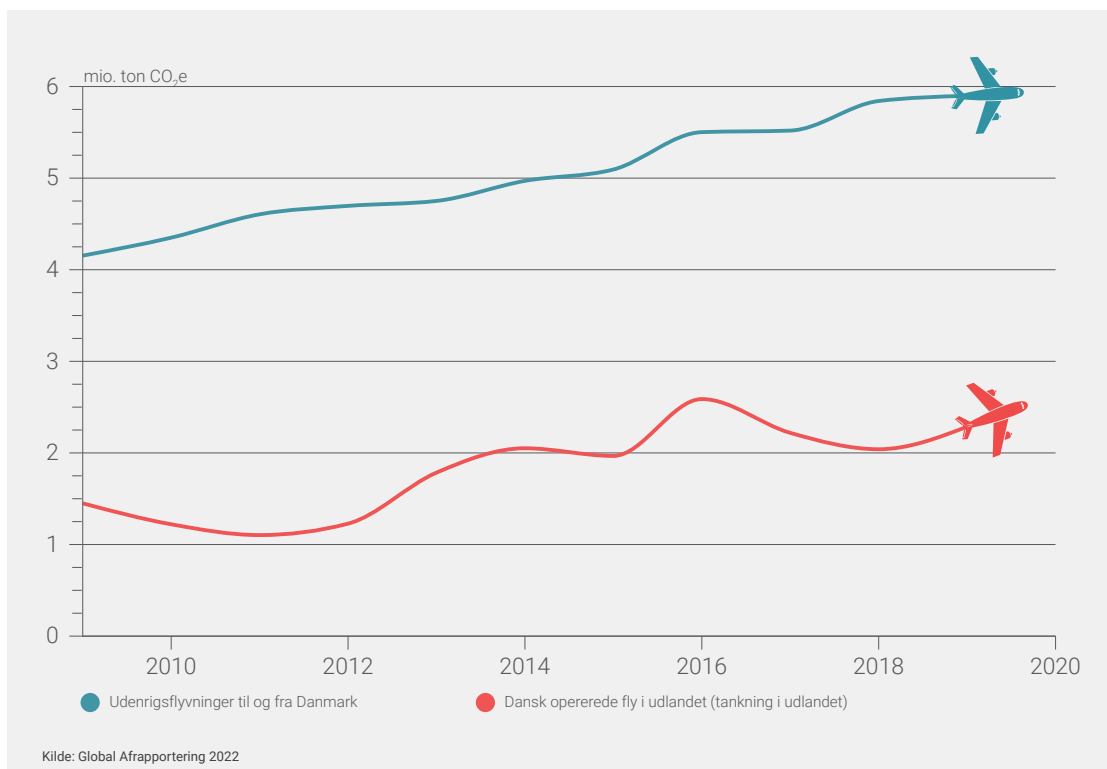

Udledningerne fra dansk udenrigsluftfart har været stigende frem til 2020

De samlede udledninger forbundet med flyrejser til og fra Danmark var i 2019 ca. **6 mio. ton CO₂e**.

Luftfarten er – ligesom søfarten – blevet mere effektiv over tid. Udledningerne per passager til og fra Danmark er derfor i perioden 2009-2019 faldet med ca. 9 pct.

Figur 9
Udledninger fra
luftfart 1990-2019

Boks 8 **Indsatser inden** **for international** **transport**

Regeringen ønsker at skubbe på for en grønnere søfart. Derfor har man også besluttet at arbejde for at den internationale søfartsorganisation IMO skal have mål om **klimaneutral søfart i 2050**. Endvidere arbejder regeringen i EU for, at **søfart inkluderes i kvotehandelssystemet (ETS)** samt et **CO₂e-fortrængningskrav for skibsfarten**.

Derudover vil regeringen næste år præsentere udspil til **bæredygtige brændstoffer i vejtransporten og søfarten**, som også vil bidrage til at sænke udledningerne i den internationale transport.

Danmark kan blive verdens grønne laboratorium for at flyve grønt. Regeringen vil i år præsentere et udspil om grøn omstilling af flytrafikken, der skal indfri en ambition om, at danskerne senest i 2025 skal have mulighed for at flyve grønt på en indenrigsrute. Og senest i 2030 skal vi kunne flyve helt grønt, når vi flyver indenrigs i Danmark.

Endelig arbejder regeringen i EU for at sikre ambitiøse krav til brug af bæredygtige brændstoffer i luftfarten.

Fælles for sø- og luftfart er, at hvis de i fremtiden skal være grønne, vil det kræve produktion af grønne brændstoffer. Regeringen har med **aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer (PtX-strategi)** sat en klar retning for at fremme produktion af grønne brændstoffer i Danmark.

Når brint og grønne brændstoffer erstatter fossile brændsler vil det føre til reduktioner i de globale udledninger. Med det store danske fokus på PtX må det forventes, at Danmark kommer til at bidrage væsentligt til reduktioner herigennem.

April 2022

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Holmens Kanal 20, 1060 København
Tlf. : +45 33 92 28 00
E-mail: kefm@kefm.dk

ISBN 978-87-92555-22-9 (digital version)
ISBN 978-87-92555-23-6 (trykt version)

Publikationen kan hentes på www.kefm.dk

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Holmens Kanal 20, 1060 København

Tlf. : +45 33 92 28 00

E-mail: kefm@kefm.dk